

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС

КУРСОВОЇ РОБОТИ З ПОЛЬСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

**Освітня програма «Середня освіта (польська мова та література)»
Перший (бакалаврський) рівень**

**Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.02 Мова і література (польська)**

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
світової літератури і порівняльного
літературознавства
Протокол № 1 від “27” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсової роботи
3. Мета та цілі написання курсової роботи
4. Результати написання курсової роботи (компетентності)
5. Основні вимоги до написання курсової роботи
6. Система оцінювання курсової роботи
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Курсова робота з польської літератури
Викладач (-и)	к.ф.н., доц. Ткачук Тамара Олексіївна, к.ф.н., доц. Спатор Ірина Миколаївна, асист. Мурейко Анна Борисівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
E-mail викладача	tamara.tkachuk@pnu.edu.ua iryna.spatar@pnu.edu.ua anna.mureiko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Письмова навчально-наукова робота з елементами дослідження
Обсяг дисципліни	90 годин/3.0 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Щовівторка о 15.00
2. Анотація до курсу	
Курсова робота з польської літератури – це самостійна науково-дослідницька робота студентів, покликана поглиблено дослідити фундаментальні питання з історії польської літератури. Виконання курсової роботи забезпечує навчання здобувачів ОР методики проведення наукового дослідження, основних методів літературознавчих досліджень та формування компетентностей планування, організації, проведення, оформлення наукового дослідження, а також спонукає повною мірою виявити свої творчі здібності.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою курсової роботи з історії польської літератури є систематизація та поглиблення теоретичних та практичних знань студентів про особливості історико-літературних епох та процесів, основні тенденції розвитку польської літератури, здійснення поглиблена літературознавчого аналізу творів польської літератури.	
Завдання. Сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти навичок самостійної роботи з науковою літературою, здатності аналізувати складні літературні явища, логічно, послідовно викладати матеріал, випрацювати науковий і методичний підходи у вивченні художньої структури творів різних жанрово-видових форм. Розвинуті вміння планування, організації, проведення та оформлення наукового дослідження.	
4. Результати написання курсової роботи (компетентності)	
Написання курсової роботи тісно пов'язане із формуванням у студентів як загальних, так і професійних компетентностей.	
У процесі виконання курсової роботи студенти набувають здатностей:	
<ul style="list-style-type: none"> • систематизувати і конкретизувати теоретичні знання з теорії літератури, історії польської літератури, порівняльного літературознавства; • ведення самостійної дослідницької роботи, включаючи пошук і аналіз необхідної інформації; • формування системного мислення, • формування здатності визначення цілей, завдань і навичок ведення науково-дослідницької роботи; • самостійного дослідження актуальних питань теорії літератури та історії польської літератури; • розвитку логічного мислення та аргументації своїх суджень і висновків при аналізі теоретичних проблем і аналізі художніх творів, формулювання висновків; • самостійного наукового дослідження, творчої роботи з літературою, підбору і використання фактичного матеріалу, аналізу художніх текстів, формування власного ставлення до наукової проблеми; • використовувати основні поняття лінгвістики та літературознавства; • критично осмислювати новітні досягнення філологічної науки; 	

5. Організація навчання курсу				
Обсяг курсу				
Самостійна робота		90 годин		
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
4	014 Середня освіта	II	Вибірковий	
Порядок написання курсової роботи				
Етапи роботи	Форма роботи	Терміни виконання	Кількість годин	Вага оцінки
Підготовчий етап. Визначення напряму дослідження курсової роботи. Вибір, затвердження теми та плану курсової роботи.	Самостійна робота. Консультації.	2-4 тижні семестру	20	75 балів
Робота над текстом курсової роботи	Самостійна робота. Консультації	5-10 тижні семестру	40	
Заключний етап	Самостійна робота	11-13 тижні семестру	15	
Підготовка до захисту курсової роботи. Захист курсової роботи.	Самостійна робота	14 тиждень семестру	15	25 балів
Структура курсової роботи				
Незалежно від обраної теми, структура курсової роботи з польської літератури має містити:				
<ul style="list-style-type: none"> • титульний аркуш; • зміст; • перелік умовних позначень (за необхідності); • вступ; • основна частина (розділи, підрозділи, підпункти); • висновки; • список використаних джерел; • додатки (за необхідності). 				
Порядок роботи над курсовою роботою				
Тема курсової роботи має відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язаною з практичними потребами літературознавства. Термін виконання курсової роботи визначається робочим навчальним планом.				
Назва курсової роботи має бути короткою, відповідати Освітній програмі « <u>Середня освіта (польська мова і література)</u> » та суті дослідження. Вибрана або запропонована студентом тема погоджується з керівником і затверджується на кафедрі. Подальша її зміна або корекція можлива лише з дозволу наукового керівника при достатньому обґрунтуванні змін студентом.				
Тема курсової роботи може мати науково-дослідницький характер, тобто присвячена невивченому або малодослідженому питанню літературознавчої науки, або навчально-дослідницький, в цьому разі обрана літературознавча проблема може бути вже достатньо дослідженою в науковому плані, проте в навчальних цілях вона обирається як об'єкт дослідження для навчання студента методології методики наукового пошуку.				
Наступний етап – це визначення об'єкта, предмета, мети та завдань роботи.				
<i>Об'єктом дослідження</i> є сукупність різних аспектів теорії і практики науки, яка слугує джерелом необхідної для дослідника інформації. Іншими словами, об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і власне досліджується.				
Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Предмет дослідження розкриває				

окремі аспекти об'єкта. В об'єкті дослідження визначається загальна сфера наукового пошуку, а в предметі чітко позначається явище, етап чи процес, що розглядається в роботі в межах досліджуваного об'єкта.

Мета дослідження є визначення авторської стратегії щодо здобуття нових знань про об'єкт та предмет дослідження і формулюється як головне завдання дослідження.

Правильно сформульована мета дозволяє визначити *завдання дослідження*, які повинні дати уявлення про те, що саме необхідно зробити в роботі для отримання конкретних результатів і досягнення поставленої мети. Весь комплекс завдань – це алгоритм конкретної програми дослідження, зумовлений логікою етапів наукового пошуку. Інакше кажучи, завдання дослідження – це редукція основної мети, тобто зведення її до проміжних питань, вирішення яких буде сприяти розкриттю основної проблеми (мети дослідження). Кількість завдань зумовлюються метою, але їх не повинно бути менше 2 – 3.

Дослідження виконується за допомогою різноманітних *методів дослідження*. Серед них методи спостереження, аналізу, синтезу, порівняння, зіставлення тощо. Використані методи значною мірою визначають результативність дослідження, форми організації роботи, загальну методологічну орієнтацію автора. Перераховувати методи слід не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістово визначаючи, що саме досліджувалося тим чи іншим методом.

Виконання завдань дослідження неможливе без ознайомлення з основними літературними матеріалами за темою курсової роботи, що зумовлює наступний етап - вивчення літературних джерел, збирання та обробка інформації з обраної теми.

Робота з джерельною базою дозволяє з'ясувати стан вивченості обраної теми сучасною науковою. Це дасть можливість пошуковцю не повторювати в роботі загальновідомих істин, точніше визначити напрями та основні розділи свого дослідження.

Далі студент повинен скласти план курсової роботи та узгодити його з керівником.

Наступний етап – це робота над текстом наукового дослідження. Проаналізований та систематизований матеріал курсової роботи викладається відповідно до змісту у вигляді окремих розділів і підрозділів. Кожний розділ висвітлює самостійне питання, а підрозділ — окрему частину цього питання.

Кожний розділ роботи пишеться на новій сторінці, незалежно від того, залишається чи ні місце на попередній сторінці попереднього розділу. У першому традиційно висвітлюється теоретико-методологічний аспект досліджуваної проблеми. Він може розглядатися в кількох площинах. У другому розділі аналізуються вибрані для роботи тексти, робляться висновки. Кожен розділ чи підрозділ повинен мати таку схему: короткий вступ, факти та їх опис, проведення дослідження та підведення підсумків.

Думки, викладені у роботі, мають бути пов'язані між собою логічно, у весь текст має бути підпорядкований одній концепції. Для доведення кожного теоретичного положення необхідно наводити текстові аргументи, вказуючи при цьому на використані джерела.

У тексті роботи слід давати у квадратних дужках посилання на номери списку використаних джерел. Якщо необхідно вказати номер сторінки, її ставлять через кому після номера джерела.

Після кожного розділу роботи необхідно зробити висновки. Висновки щодо отриманих допоміжних результатів допоможуть вірно і точно сформулювати висновки щодо основного результату. Один проміжний висновок, яким завершується кожна мікротема курсової роботи, не повинен суперечити іншому, а підкріплювати його.

Вступ доцільно писати після того, як написана основна частина курсової роботи. У вступі обґрунтовається актуальність теми, її практична значущість; визначаються з належною науковою точністю і чіткістю об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження, методи, за допомогою яких воно проводилось; розкривається структура роботи, її основний зміст.

Обов'язковою частиною вступу є *огляд літератури* з теми дослідження, в який включають найбільш цінні, актуальні праці (5-7 джерел). Огляд має бути системним аналізом теоретичної, методичної та практичної новизни, значущості, переваг та недоліків розглядуваних робіт, які доцільно згрупувати таким чином: роботи, що висвітлюють історію розвитку проблеми, теоретичні роботи, які повністю присвячені темі, потім ті, що розкривають тему частково. В огляді не слід наводити повний бібліографічний опис публікацій, що аналізуються, достатньо назвати автора й назву, а поруч у дужках проставити порядковий номер бібліографічного запису цієї роботи в списку літератури. Закінчити огляд треба коротким висновком про ступінь висвітлення в літературі основних аспектів теми. Рекомендований обсяг вступу – 2-3 сторінки.

Логічним завершенням курсової роботи є *висновки*. Головна їх мета — підсумки проведеної роботи. Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних положень, методичних рекомендацій. Дуже важливо, щоб вони відповідали поставленим у вступі завданням. У висновках необхідно зазначити не тільки те позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, а й недоліки та проблеми, з якими студент-виконавець зустрівся під час дослідження. Основна вимога до заключної частини — не повторювати змісту вступу, основної частини роботи і проміжних висновків, зроблених у розділах. Обсяг заключної частини – 2-3 сторінки.

Завершуючи написання курсової роботи, необхідно систематизувати ілюстративний матеріал. Ілюстрації можна подавати у тексті або оформляти у вигляді додатків. Усі *додатки* повинні мати порядкову нумерацію та назви, що відповідають їхньому змісту. Нумерація аркушів з додатками продовжує загальну нумерацію сторінок основного тексту роботи.

Виконана курсова робота у встановлений регламентом термін здається на кафедру й після реєстрації передається керівникові для її рецензування.

Викладач для спілкування зі студентом визначає:

- ступінь самостійності у формулюванні основних положень та висновків курсової роботи,
- наявність елементів творчого пошуку й новизни,
- величину масиву опрацьованого матеріалу,

дотримування вимог щодо змісту й оформлення роботи, а також робить висновок щодо допуску автора роботи до захисту.

Захист курсових робіт відбувається згідно встановленого графіка перед комісією. Процедура захисту передбачає стислий виклад основних положень роботи, перелік проблем та шляхи їхнього вирішення, відповіді на запитання членів комісії.

Підготовка до захисту

Захист курсової роботи проводиться відповідно до графіка, затвердженого кафедрою, в присутності комісії у складі керівника та двох-трьох членів кафедри.

Процедура захисту включає:

- доповідь студента про зміст роботи;
- запитання до автора;
- оголошення відгуку наукового керівника;
- відповіді студента на запитання, якщо такі є;
- заключне слово студента;
- рішення комісії про оцінку роботи.

Вступне слово необхідно підготувати заздалегідь у формі виступу, в якому доцільно висвітлити такі важливі питання: обґрунтування актуальності теми курсової роботи; висвітлення мети, завдань, інформації про те, що вдалося встановити, виявiti, довести, з якими труднощами довелося зіткнутися в процесі дослідження, які положення не знайшли підтвердження. Доповідь студента не повинна перевищувати за часом 8-10 хвилин. Після виступу студента оголошується відгук наукового керівника. Під час захисту курсової роботи студент зобов'язаний дати відповіді на всі зауваження та запитання, які виникли у членів комісії.

Оцінка курсової роботи оголошується науковим керівником. При визначенні оцінки увага звертається на якість роботи, рівень наукової та практичної підготовки студента, дотримання принципів академічної доброчесності.

Студент, який на захисті курсової роботи отримав незадовільну оцінку, отримує можливість доопрацювати роботу і захистити її ще раз згідно графіка другого талону.

Правила оформлення курсової роботи

Оформлення курсової роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт. Текст роботи набирають на комп’ютері через 1,5 міжрядкові інтервали (29-30 рядків на сторінці), друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм), шрифт текстового редактора – Word Times New Roman, розмір 14 мм. Поля: зліва – не менше 25 мм, справа – не менше 15 мм, зверху і знизу – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту однаковою.

Обсяг і форма написання курсової роботи має містити, як правило, 25-30 сторінок основного тексту роботи.

Кожну структурну частину роботи починають із нової сторінки. Заголовки структурних елементів роботи (ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ) друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки), шрифт напівжирний.

ЗМІСТ. (див. додаток 2). Зазначають назви усіх структурних елементів курсової роботи та номери їх початкових сторінок.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ. Уводять як структурний елемент роботи у вигляді окремого списку, який подають перед вступом. Перелік треба друкувати у дві колонки, у лівій за абеткою наводять скорочення, у правій – детальне розшифрування.

Нумерація. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів подають арабськими цифрами без знака №.

Нумерація сторінок має бути наскрізною (включаючи ілюстрації) і проставляється у правому верхньому куті аркуша без крапки.

Першою сторінкою є титульний аркуш, який входить до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться. Нумерація сторінок проставляється, починаючи з другої сторінки тексту.

Складові курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумерують.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ» без крапки та з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами. Кожний розділ починають з нової сторінки.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу крапки не ставлять. Наприклад: «2. 3» (третій підрозділ другого розділу), за якою у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу напівжирним шрифтом. Наприкінці заголовка крапки не ставлять. Між підрозділами ставлять 2-3 пропуски.

Титульний аркуш. Скорочення у назвах міністерства, вищого навчального закладу та теми курсової роботи не допускаються.

Оформлення посилань на інформаційні джерела. Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Посилання в тексті наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки, а саме: [32, с. 85]. Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки.

Наприкінці курсової роботи наводиться список використаних джерел. До цього списку включають публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі та чиї дослідження прямо чи опосередковано використано для засвідчення авторської думки. Усі джерела наводять мовою видання.

Бібліографічний опис списку використаних джерел у курсовій роботі автор може оформляти за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302 : 2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання Загальні положення та правила складання» або одним зі стилів, віднесеніх до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій.

Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...».

Якщо в тексті роботи необхідно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного джерела, то можна наводити посилання у квадратних дужках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи того друкованого твору потрібно наводити цитати. Науковий етикет передбачає точне відтворення цитованого тексту, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

6. Система оцінювання курсу

При визначенні підсумкової оцінки курсової роботи викладач враховує її змістовий аспект та якість захисту роботи. Увага звертається на:

- здатність стисло, послідовно й чітко викласти сутність та результати дослідження;
- обґрутованість мети роботи, реалізацію поставлених завдань;
- змістовність і цілісність структури курсової роботи;
- відповідність заголовків підрозділів змісту;
- оригінальність, правильна визначеність об'єкта і предмета дослідження;
- вміння знаходити і опрацьовувати наукову інформацію;
- чіткість висновків;
- відповідність курсової роботи встановленим вимогам;
- загальне оформлення курсової роботи.

Результати захисту курсових робіт оцінюються з використанням Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) (за шкалою «A», «B», «C», «D», «E», «FX», «F»); національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); системи ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (100-балльна шкала)

Політика добросовісності

Курсова робота виконується із урахуванням загальних засад та правил наукової етики та академічної добросовісності. Виконуючи дослідження, студент повинен з повагою ставитися до авторських прав осіб, дослідження яких він використовує. Використовуючи цитатії, коректно робити посилання на усі використані джерела. Не допускати у роботі прояви академічної недобросовісності, серед яких академічний плаґіат, фабрикація, фальсифікація тощо.

Курсова робота, у якій виявлено порушення академічної добросовісності, не допускається до захисту та повертається студенту на виправлення та доопрацювання. Для уникнення академічного плаґіату студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріал.

Якщо у роботі використано запозичений матеріал без посилання на автора та джерело, то робота за рішенням кафедри знімається з розгляду.

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної добросовісності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Положення 1 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/ положення-про-запобігання-плаґіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/ положення-про-запобігання-плаґіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf) i [Положення 2https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc)

8. Рекомендована література

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень : підручник. Київ : АБУ, 2002. 480 с.
2. Сріна А. М. Методологія наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Вища школа, 2004. 212 с.
3. Загвязинский В.И., Атаканов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2006. 208 с.
4. Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефанка». URL: <http://pnu.edu.ua/>
5. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. 2-ге вид., доп. К.: Центр учебової літератури, 2011. 144 с.
6. Мазур О.В., Подвойська О. В., Радецька С. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищих навч. заклад. фіол. спец. Вінниця : Нова Книга, 2013. 120 с.
7. Мартиненко С. М., Москаленко А. М. Організація науково-дослідницької роботи студентів з педагогічних дисциплін: навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільський, 2007. 84 с.
8. Методичні вказівки до написання курсових робіт з літератури та методики її викладання / упор. А. М. Мартинець. Івано-Франківськ, 2019. 37 с.
9. Методичні рекомендації щодо оформлення бібліографічного оформлення списків літератури відповідно до вимог ДСТУ 8302 : 2015 / авт.-упоряд. Р. О. Дзумедзей, І. Я. Стрихар, Н. Г. Мазур. Івано-Франківськ, 2017. 7 с.
- 10.Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки. URL : http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf.
- 11.Основи наукових досліджень : навчальний підручник / В. І. Саюк ті ін.; за ред. В. І. Саюк, Є. Р. Чернишової. Київ : Педагогічна думка, 2012. 144 с.
- 12.Положення про запобігання академічному плаґіату та іншим порушенням академічної добросовісності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL : <http://pnu.edu.ua/>
- 13.Положення про запобігання академічному плаґіату та іншим порушенням академічної добросовісності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL : <http://pnu.edu.ua/>
- 14.Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Київ: Видавництво «Центр учебової літератури», 2007. 254 с.
- 15.Стандарт вищої освіти України. Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень. Спеціальність 035 «Філологія». URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-bakalavr.pdf>
- 16.Федотова Г. А. Методология и методика психолого-педагогических исследований : Учебное

- пособие для студентов психолого-педагогических факультетов высших учебных заведений. Великий Новгород : НовГУ, 2010. 114 с.
17. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень : конспект лекцій, навчальний посібник. – Київ : Академвидав, 2005. 208 с.
18. Щехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Слово», 2004. 240 с.
19. Шейко В. М., Кушнаренко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. 6-те вид., переробл. і доповн. К. : Знання, 2008. 310 с.

Викладачі кандидат філологічних наук, доцент Т. О. Ткачук
кандидат філологічних наук, доцент І. М. Спатар
асистент А. Б. Мурейко